

JAK TO JEST ZNAĆ ODPOWIEDZI NA WSZYSTKIE PYTANIA?

Co jest przyczyną zła na świecie? Kiedy skończy się wojna? Co zrobić, aby do końca życia pozostać szczęśliwym? Co się dzieje w mózgu człowieka, gdy fantazjuje? Dlaczego niebo jest niebieskie? Czy może istnieć prędkość nadświatlna? Kto był moim pierwszym przodkiem? Jak wyglądałoby życie na Ziemi gdyby nie było pszczoł? Czy internet zna odpowiedzi na każde pytanie? I czy świat byłby fajniejszy, gdyby to dzieci miały władzę, a nie dorośli?

To tylko niewielka część ważnych pytań, na które dzieci chciałyby poznać odpowiedzi. Pytania zgłosiło 1463 uczniów szkół podstawowych z całej Polski (z klas 1-8), którzy wzięli udział w konkursie literackim „Popisz się talentem”, organizowanym już po raz szósty przez wydawnictwo edukacyjne Nowa Era. Znaleźli się wśród nich także uczniowie z Ukrainy, którzy mogli przysyłać opowiadania w języku ojczystym. W tym roku dzieci w tekstach konkursowych tropiły różne tajemnice i rozwiązywały ważne zagadki. A przy okazji, w specjalnej ankiecie opowiedziały o swojej ciekawości świata.

„Dzieci nie trzeba uczyć ciekawości”.

Abraham Maslow

Dzieci, które wzięły udział w ankiecie, miały możliwość zadania jednego, najważniejszego według nich pytania do eksperta. Aż 39% uczniów zadawało pytania o charakterze etycznym lub filozoficznym: dotyczące zrozumienia współczesnego świata, człowieczeństwa, sensu istnienia, wpływu przypadku na nasze losy, życia po śmierci i pojęć takich, jak szczęście, sukces, czy zło.

Na drugim miejscu znalazły się pytania dotyczące życia w kosmosie, zadało je 15% dzieci, które chciały głównie wiedzieć, czy skolonizujemy wreszcie inne planety, czy uda nam się skontaktować z obcymi cywilizacjami i jak wielki jest wszechświat.

Aż 11% uczniów pytało o sprawy związane z wojną na Ukrainie. Wśród nich znalazło się również 23 uczniów z Ukrainy, którzy uczą się w Polskich szkołach. Dzieci chcą wiedzieć, kiedy skończy się wojna, co zrobić, by na świecie był pokój i jak zmieni się świat po zakończeniu wojny.

Pozostałe pytania dotyczyły zagadnień związanych z psychologią człowieka (9%), przyszłości Ziemi i ludzkości (6%), życia zwierząt (6%), zdrowia i życia człowieka (4%), zagadek historycznych (3%) oraz środowiska naturalnego (3%).

O CO NAJCZĘŚCIEJ DZIECI PYTAŁY EKSPERTÓW?

ZAGADNIENIA FILOZOFICZNE I ETYCZNE

Czy nasza świadomość jest częścią **wszechświata**?

Dlaczego nie możemy **cofnąć czasu**, aby móc naprawić swój błąd ?

Dlaczego niektóre dzieci **muszą cierpieć**?

Czy świat byłby fajniejszy, gdyby **dzieci miały władzę**, a nie dorośli?

Co się stanie, jeśli człowiek **pozna odpowiedzi** na wszystkie pytania?

Co należy zrobić, żeby świat stał się **lepszym miejscem**?

Czy na świecie kiedykolwiek **zapanuje pełna równość** między płciami?

Dlaczego ludzie nie uczą się na swoich błędach?

Dlaczego tak łatwo wyrządzić długofalowe zło,
a tak trudno zadbać o niekończące się dobro?

Czy nasz **świat jest tylko symulacją** gry komputerowej?

Czy skoro życie jest niesprawiedliwe dla wszystkich,
to znaczy, że jest sprawiedliwe?

Dlaczego dzieciństwo **tak szybko musi się kończyć**?

Dlaczego większość dorosłych **nie traktuje dzieci poważnie**?

Dlaczego dorośli zapominają, że kiedyś byli dziećmi?

Jaka jest prawdziwa **natura człowieka**?

Jak poczuć się **głównym bohaterem** własnego życia?

Jak postępować, żeby **być szczęśliwym w życiu**?

Jak to jest, że ja to ja?

Jak wygląda nicość?

ZAGADKI HISTORYCZNE

Jak wyglądałaby Polska, gdyby **nie było rozbiorów i wojen**, przez które upadła?

Kto, jak i dlaczego stworzył obiekty takie jak **Stonehenge**?

Jakie jest **najstarsze państwo** na świecie?

Czy Atlantyda istniała, czy to tylko legenda?

Co się stało z **Bursztynową Komnatą**?

Gdzie jest ukryty **skarb templariuszy**?

Kto jest odpowiedzialny za budowę **piramid w Egipcie**?

Kto stworzył **słynne posągi** na Wyspie Wielkanocnej?

Gdzie jest ukryty **"złoty pociąg"** z czasów II wojny światowej?

ŻYCIE W KOSMOSIE

Czy istnieją **równoległe wszechświaty**, w których każdy jest inną wersją siebie?

Czy istnieją **obce cywilizacje**?

Czy **kosmici** dotarli kiedyś na Ziemię?

Czy ludzie będą mieszkać **na Księżycu**?

Jak stworzono **naprawdę** kosmos?

Czy ludzie kiedyś zamieszkają **na Marsie lub innych planetach**?

Czy wszechświat naprawdę jest **nieskończony**?

Ile jest galaktyk we wszechświecie?

Jak skolonizować inną planetę?

Od czego zaczęło się **życie we wszechświecie** i jaki był **początek ludzi**?

Jaka **temperatura** jest na Marsie?

Skąd się biorą **spadające gwiazdy**?

Ile jest gwiazd na niebie?

Jak powstają planety?

Dlaczego Słońce **świeci**?

Czy w kosmosie jest echo?

Czy na Wenus było kiedyś życie?

PRZYSZŁOŚĆ ZIEMI I LUDZKOŚCI

Czy ludzkość znajdzie sposób na zatrzymanie **zmian klimatu i odwróci ten proces** zanim będzie za późno?

Jak będzie wyglądała Ziemia **za 5000 lat?**

Jak długo będzie istniał świat?

Czy śmieci znikną z naszej planety?

Czy koniec świata to też koniec człowieka?

Czy ludzkość czeka zagłada, **czy epoka z gwiazdnych wojen?**

Jaki zawód będzie najbardziej poszukiwany za 10 lat?

Jak skutecznie uratować naszą planetę?

Jakie podjęte przeze mnie decyzje, będą miały **największe znaczenie** w przyszłości?

Czy w przyszłości nadal będą istniały **papierowe książki?**

ZAGADNIENIA PSYCHOLOGICZNE

Czy istnieją **granice ludzkiej** kreatywności?

Co wywołuje **déjà vu?**

Co potrafi **ludzki mózg?**

Dlaczego ludzie chcą **być popularni?**

Jak nauczyć się przegrywać?

Dlaczego niektórzy ludzie są **źli do szpiku kości?**

Dlaczego ziewanie jest zaraźliwe?

Jak mam zgadnąć, co zrobić, jeśli jestem **w nowej sytuacji** i nie wiem, jak się zachować?

Dlaczego ludzie mają tak **odmienne osobowości?**

Dlaczego ludzie są dla siebie **nietolerancyjni?**

Jak odróżnić **sen od jawy?**

Ile czasu zajęłoby mi **poznanie wszystkich ludzi** na świecie?

Dlaczego nie wiemy wszystkiego zaraz po urodzeniu?

Jak wiele **wspomnień zapomnieliśmy?**

Która część mózgu odpowiada za to, jakie są nasze pasje?

Skąd biorą się **pomysły?**

Jak się uczyć, żeby się nauczyć?

Co się dzieje w mózgu człowieka, gdy fantazjuje?

KIEDY SKOŃCZY SIĘ WOJNA I BĘDZIE SPOKÓJ NA ŚWIECIE

Dlaczego na świecie
są wojny,
jaki ma to sens?

Czy kiedykolwiek nastąpi **pokój na świecie**?

Dlaczego ludzie **nie jednoczą sił**, by ulepszać świat?

Dlaczego na świecie **musi być wojna**,
skoro można by było spokojnie porozmawiać?

Dlaczego nam ludziom tak trudno jest się ze sobą czasem porozumieć?
Zamiast rozwiązywać wszelkie spory i nieporozumienia pokojowo,
doprowadzamy do konfliktów, a czasem strasznej wojny?

Dlaczego świat musi **być okrutny** dla niewinnych ludzi?

Kiedy zapanuje pokój
na Ukrainie?

Kto naprawdę rządzi
światem?

Kiedy wreszcie skończy się
ta okropna wojna?

Jak wygląda alarmowanie służb
oraz jakie jest wyposażenie
wszystkich służb na świecie?

Dlaczego **jeden człowiek zdecydował**
o losach innych, dlaczego wybuchła wojna
na Ukrainie, dlaczego dzieci cierpią?

ŚRODOWISKO NATURALNE, NAUKI BIOLOGICZNE

Dlaczego **niebo jest niebieskie**,
a nie fioletowe?

Dlaczego tak trudno jest znaleźć
czterolistną koniczynę?

Dlaczego na morzu
tworzą się fale?

Ile ważą razem
morza i oceany?

Co się kryje
w oceanie?

Czemu słońce wschodzi na wschodzie, a zachodzi na zachodzie?

Skąd się bierze
tęcza na niebie?

Dlaczego drzewo
ma słoje w środku?

Dlaczego drożdże
tak szybko rosną?

Skąd się bierze piasek?

Dlaczego **kwiaty pachną**?

Co żyje w najgłębszym zakamarku
Rowu Mariańskiego?

Co zrobić, aby ludzie zrozumieli
potrzebę dbania o środowisko?

NOWE TECHNOLOGIE I ZAGADNIENIA Z NAUK ŚCISŁYCH

Czy w przyszłości będzie można się **teleportować**?

Czy istnieją inne wymiary i jak do nich dotrzeć?

Skąd w żarówce bierze się **światło**?

Czy w przyszłości ktoś znajdzie metodę **na przenoszenie się w czasie**?

Czy to możliwe, że niedługo zostaną wynalezione **roboty, które czują emocje** tak jak ludzie?

Jakie **wynalazki są ukrywane** przed ludzkością ze względów bezpieczeństwa?

Czy może istnieć prędkość **nadświatlna**?

Co znajduje się w **strefie 51**?

Jak to się dzieje, że **komputery przesyłają informacje**?

Czy powstaną kiedyś **latające samochody**?

Dlaczego samoloty potrafią **utrzymać się w chmurach**?

Czy **sztuczna inteligencja** zagrazi ludziom w przyszłości?

Jak to jest możliwe, że samolot lata na takiej wysokości?

ZDROWIE CZŁOWIEKA

Czy kiedyś naprawdę **będziemy nieśmiertelni**?

Czemu człowiek się tak ukształtował, że **nie może latać**?

Po co nam **pępek**?

Dlaczego ludzie **tak krótko żyją**?

Jaki będzie następny **gatunek człowieka** i czy w ogóle będzie?

Czy ludziom uda się stworzyć lekarstwo, **które w 100% pokona raka**?

Dlaczego na świecie **istnieją choroby**?

Jak można pomóc chorym w cierpieniu?

Czy koronawirus **powróci i będzie silniejszy**?

Jakim cudem ewolucja wykształciła tak **skomplikowany organizm** jak ludzie?

Kto był moim **pierwszym przodkiem**?

Dlaczego nasza **krew ma kolor czerwony**, skoro nasze żyły są niebieskie?

ŻYCIE ZWIERZĄT

Co by było, gdyby **nadal żyły dinozaury**?

Czy **zwierzęta myślą** i są świadome jak ludzie?

Czy **psy śnią**? A jeżeli tak, to co im się śni?

Czy **pingwiny mają kolana**?

Jak długo **żyje mrówka**?

Czy **żółwie chrapią**?

Jak wyglądałoby życie na Ziemi, **gdyby nie było pszczół**?

Dlaczego **koty wchodzą na drzewa**?

Czy **zebra jest czarna w białe paski**, czy biała w czarne paski?

O **czym śpiewają ptaki**?

Co by się wydarzyło, gdyby zwierzęta **zaczęły mówić**?

Co powoduje, że **światliki świecą**?

Czy istnieje stworzenie, które ma jednocześnie **pióra i sierść**?

Ile jeszcze jest **nieodkrytych gatunków** zwierząt?

Ile ma lat najstarszy zwierzak na świecie?

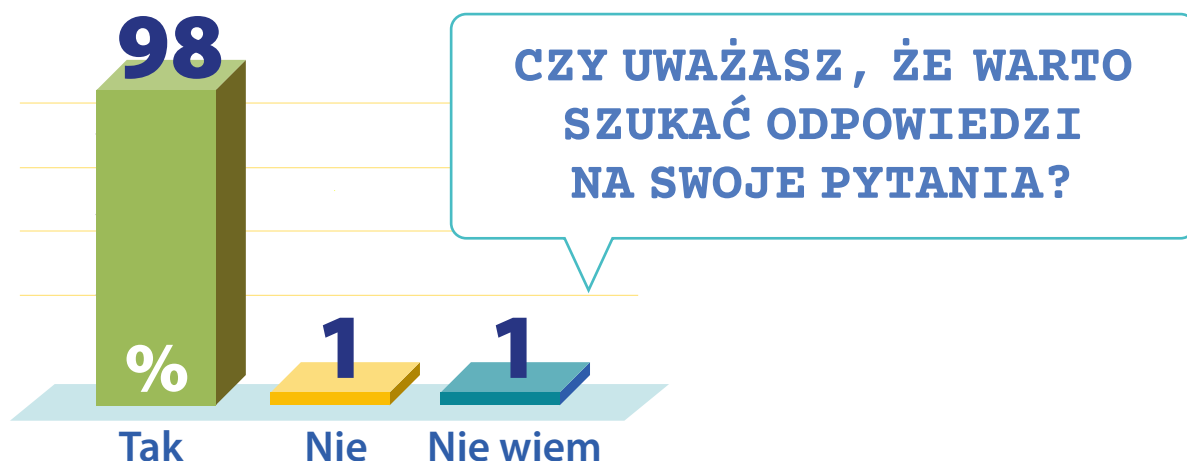
Ile jest gatunków zwierząt na Ziemi?

Jak się rodzą **koniki morskie**?

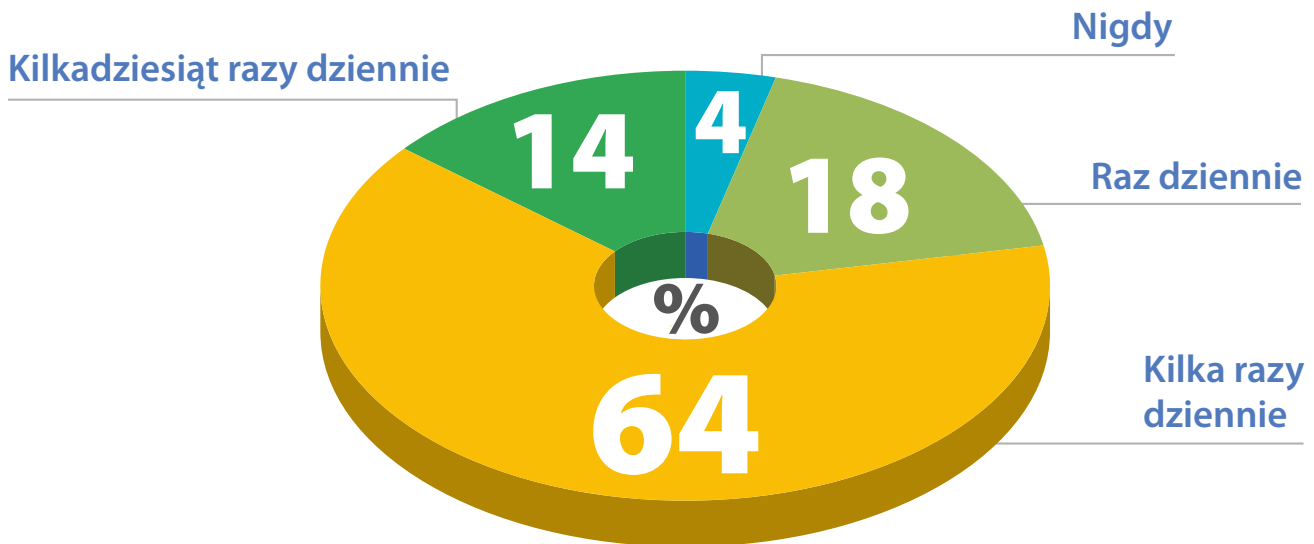
„Ważne jest, aby nigdy nie przestać pytać.
Ciekawość nie istnieje bez przyczyny”.

Albert Einstein

Aż 98% dzieci, które wypowiedziały się w ankiecie, uważa że warto jest szukać odpowiedzi na swoje pytania, co więcej, dokładnie tyle samo sygnalizuje, że znajduje odpowiedzi na swoje pytania. Ponad połowa z nich, zadaje pytanie „dlaczego” co najmniej kilka razy dziennie. Rekordziści zadają pytania na temat otaczającego ich świata nawet kilkadziesiąt razy dziennie! A im starsze są dzieci, tym więcej zagadnień, na które chcą poznać odpowiedzi.

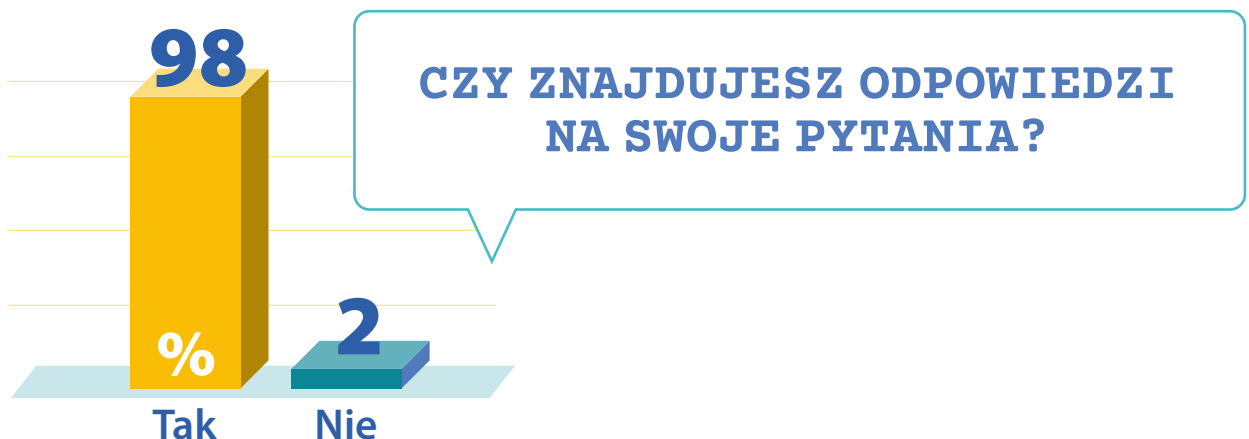
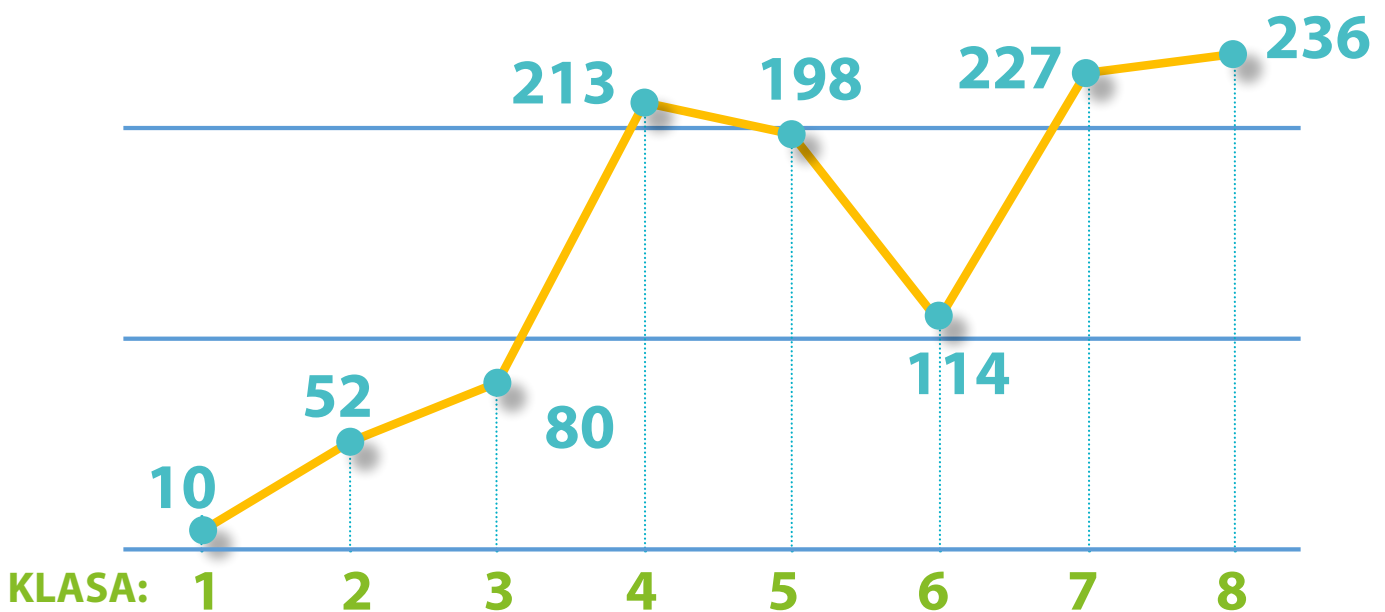

JAK CZĘSTO ZADAJESZ PYTANIE „DLACZEGO?”

KTO ZADAJE NAJWIĘCEJ PYTAŃ?

Liczba dzieci, które zadają pytanie „dlaczego” co najmniej kilka razy dziennie.

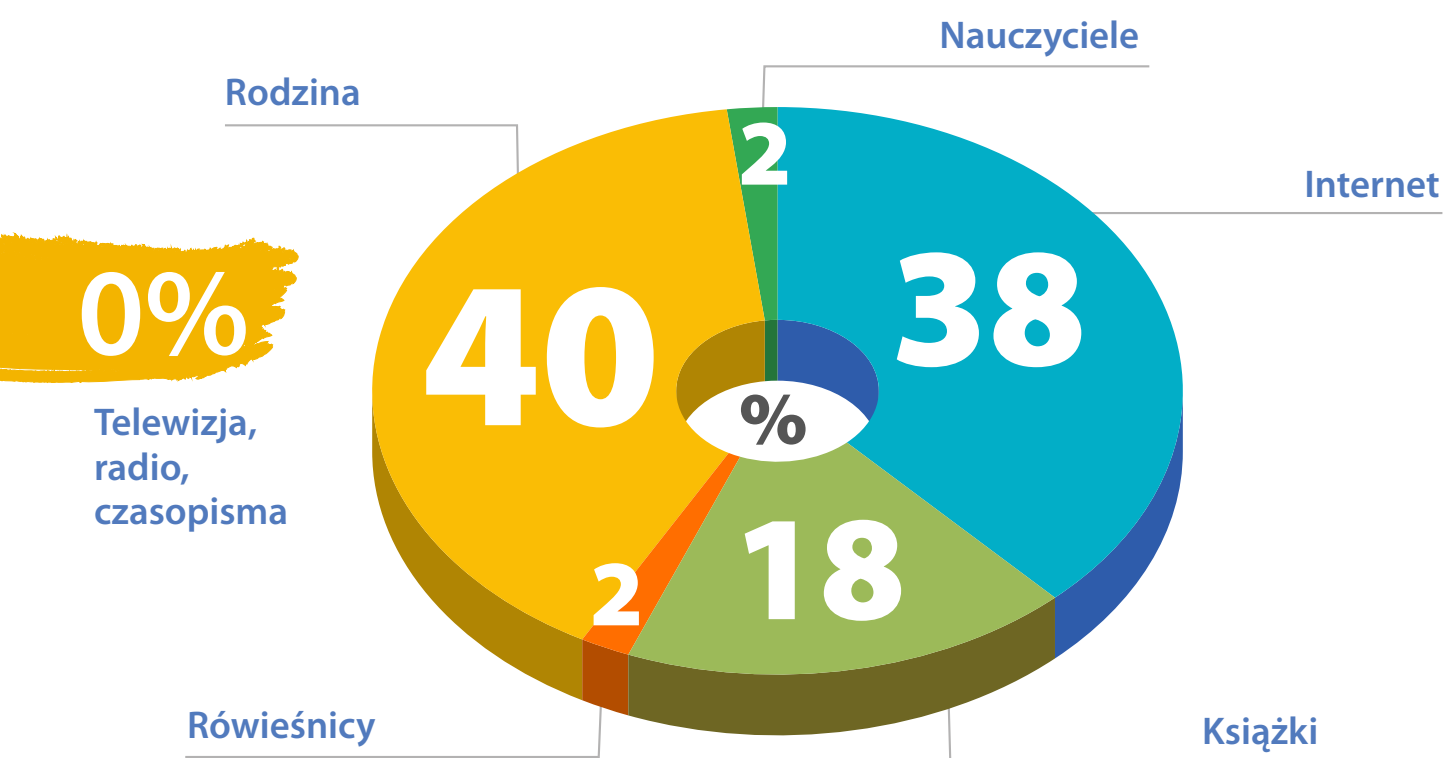
„Wymyśliłam więc, że pójde do biblioteki. To było idealne miejsce do poszukiwania wiadomości. W książkach jest wiele ciekawych informacji i odpowiedzi na trudne pytania. A w bibliotece książek jest mnóstwo”.

*Ewelina Krysik, klasa 4,
autorka opowiadania „Dlaczego liście są zielone?”*

„Czy internet zna odpowiedź na wszystkie pytania?” – tego chciał się dowiedzieć jeden z uczestników konkursu „Popisz się talentem”. Uważa tak aż 38% dzieci, które właśnie w sieci szukają interesujących je informacji. Jednak jeszcze wyższy odsetek uczniów przychodzi ze swoimi pytaniami do najbliższej rodziny – rodziców, dziadków, starszego rodzeństwa.

„Czy w przyszłości ludzie ciągle będą czytać książki?” – zapytał inny uczestnik konkursu. Chyba tak, bo książki zostały wskazane przez dzieci, jako trzecie najbardziej popularne źródło wiedzy – wskazało je aż 18% uczestników ankiety.

GDZIE SZUKASZ ODPOWIEDZI NA SWOJE PYTANIA?

UCZESTNICY ANKIETY:

1463

uczniów ze szkół podstawowych

76% DZIEWCZYNKI

24% CHŁOPCY

Joanna Szulc,
dziennikarka, psycholożka

Czym jest ciekawość?

Ciekawość można różnie rozumieć i tłumaczyć, np. jako wynik złożonej pracy mózgu ludzi i zwierząt, jako zachowanie mające zaspokoić nasze potrzeby, jako siłę napędową rozwoju, motywację do działania. Dla mnie ciekawość to fascynujące zjawisko – moment, w którym skupiamy uwagę i zaczynamy zastanawiać się: dlaczego, jak, po co, skąd, dokąd? To taka chwila zakwestionowania porządku rzeczy. Małe

dziecko trzyma w ręku zabawkę i zamiast ją oglądać, postanawia sprawdzić, co się stanie, gdy ją upuści. A potem powtarza tę czynność wielokrotnie, żeby przekonać się, czy za każdym razem sytuacja potoczy się tak samo – czy przedmiot poleci w dół, czy narobi hałasu, czy mama znów tak śmiesznie zmarszczy czoło? Gdyby nie ciekawość stalibyśmy (a nawet leżeli) w miejscu. Nikt nie rwałby się do chodzenia, biegania, zaglądania, sprawdzania, próbowania, uczenia, odkrywania.

Czy ciekawość to naprawdę „pierwszy stopień do piekła”?

Powiedzenie o „pierwszym stopniu do piekła” wymyślili zapewne leniwi dorośli, chcąc powstrzymać dzieci przed eksplorowaniem świata. Łatwiej jest zajmować się dzieckiem, które niczego nie próbuje sprawdzić, odkryć, posmakować. Ale właśnie ciekawość pcha człowieka (i całą ludzkość) do przodu. Historia cywilizacji składa się z biografii ciekawskich jednostek. Lubię wyobrażać sobie, co myśleli i czuli wielcy odkrywcy, naukowcy, twórcy – jak pojawiała się w nich iskra dociekliwości, jak potem drążyli temat i uparcie, latami dochodzili do odpowiedzi na swoje pytania. Czy bez ciekawości Kolumb ruszyłby w siną dal? Czy Kopernik wpatrywałby się w niebo? Maria Skłodowska-Curie ślęczałaby w laboratorium? Oczywiście czasem ciekawość wiedzie na manowce, ale stąd także płynie nauka. Praca wielu badaczy polega na tym, że odkrywają, co się nie może udać (przynajmniej na razie). Inni wpadają na genialne rozwiązania przez przypadek (takim przypadkiem zawdzięczamy wiele leków). Ciekawość jest dobra, ale powinny jej towarzyszyć dwie siostry: empatia i pokora. Wtedy nie czyni krzywd i nie marnuje środków.

Czy ciekawość może być kluczem do szczęścia?

Ciekawość jest kluczem do poznawania świata i ludzi. Nie zawsze to, co odrywamy, daje radość, czasem odkrycia niosą ze sobą frustrację. Ale możemy wybrać, co zrobimy z zyskaną wiedzą albo umiejętnościami, jaki nadamy temu sens. Dlatego tak ważne jest, by w szkole dzieci nie tylko pozyskiwały wiedzę, ale także uczyły się dobrze żyć, czynić dobro, współpracować i pomagać, szanować granice swoje i innych ludzi, etycznie postępować. Bardzo cieszę się, że wśród pytań stawianych przez dzieci tak wiele jest tych z obszaru szeroko rozumianej filozofii, etyki, psychologii. To pokazuje, że zastanawiają się nad sensem świata, życia. Ciekawość każe im rozważać, co jest dobre, a co złe i jak dokonywać mądrych wyborów.

Jakie funkcje ciekawość pełni u dzieci?

Ciekawość to pierwsza i najlepsza motywacja do rozwoju i nauki. Każde badać, sprawdzać i próbować nie dla nagrody (oceny, pochwały), ale dlatego, że wewnętrzny impuls pcha do działania, a efektem jest zaspokojenie głodu wiedzy i satysfakcja. Dzięki ciekawości, dziecko poznaje świat i siebie, dowiaduje się, co mu smakuje, co się podoba, czego woli unikać. Warto zwrócić uwagę, że dziecięca ciekawość jest w cudowny sposób nieoceniająca. To dorośli narzucają dziecku pewne skojarzenia, np. że robaki są paskudne, a kwiatki ładne. Maluch sam z siebie wszystko obserwuje z zainteresowaniem. Również do ludzi podchodzi z otwartością i ciekawością, nie kierując się normami, stereotypami, uprzedzeniami. Dla dziecka np. osoba z widoczną niepełnosprawnością jest po prostu ciekawa, dlatego pyta (czasem głośno i wprost) o jej wygląd – warto, żeby dorośli tak na to zareagowali, by nie dziecko nie kojarzyło odmiennego wyglądu ze wstydem i obawą.

*Dziecięca ciekawość
jest w cudowny sposób
nieoceniająca.
To dorośli narzucają
dziecku pewne skojarzenia.*

Czy ciekawość pozwala pokonać strach?

Ciekawość może być motorem do poznawania świata i pokonywania własnego lęku czy ograniczeń. Może, choć nie musi. Na motywację do działania składa się wiele kwestii, m.in. cechy temperamentu oraz

sposób wychowania. Są dzieci (i dorośli też!), którzy potrzebują więcej czasu, by zdobyć się na odwagę i zdobyć nowe doświadczenie. Lepiej dać im działać w swoim tempie, nie pospieszać, nie namawiać, a już na pewno nie próbować porównań i zawstydzenia (np. „Czemu się boisz wejść na zjeżdżalnię, zobacz, inne dzieci wchodzą i dobrze się bawią”). Generalnie dobrze jest przekazywać dziecku, że warto być ciekawym i dociekliwym, że podejmować wyzwania i dowiadywać się nowych rzeczy. Ale najskuteczniej uczy się takiej postawy nie poprzez powtarzanie komunałów, a dając dziecku przykład. Chcąc pokazać, że uczenie się jest super, pokazujemy, jak sami się uczymy i rozwijamy.

Jeśli chodzi o lęk przed nieznanym, to zdecydowanie warto rozmawiać, poszerzać wiedzę. W przypadku dużych, trudnych tematów, takich jak wojna, choroba, rozstanie, przeprowadzka, narodziny rodzeństwa – dziecko nie zawsze będzie zadawać pytania. Może, widząc emocje rodziców, bać się poruszać trudny temat. To nie znaczy, że nie ma w sobie ciekawości albo że nie czuje obaw. Dorośli powinni sprawdzać, czy dziecko chce poznać szczegóły (np. w luźnej rozmowie, delikatnie włączając temat do rozmowy).

Jak odpowiadać na trudne pytania dzieci?

Dzieci często zadają trudne pytania zniechęca, a dorośli peszą się wówczas i nerwowo zbywają temat.

Dzieci często zadają trudne pytania zniechęca, a dorośli peszą się wówczas i nerwowo zbywają temat. Niepotrzebnie, bo taka postawa niepokoi dziecko. Jeśli nie jesteśmy gotowi na trudną rozmowę, lepiej powiedzieć: „Posłuchaj, teraz trudno mi odpowiedzieć. Muszę się trochę zastanowić. Umówmy się na rozmowę wieczorem, ok?”. Zbierzmy myśli, odetchnijmy głęboko i wróćmy do tematu o umówionej porze. Możemy się wtedy do takiej rozmowy przygotować, np. sięgnąć po książkę, poradzić się kogoś, zyskać konkretne informacje. Ale koniecznie dajmy dziecku odpowiedź!

Jeśli jakiś temat jest dla rodzica trudny, kontrowersyjny – zawsze można powiedzieć: „Wiesz, właściwie sam, sama nie całkiem to rozumiem. Z jednej strony myślę, że..., ale przychodzi mi też do głowy, że... A Ty jak myślisz?”. Są pytania, na które nie ma jednej słusznej odpowiedzi, na które można różnie patrzeć – i warto dziecku pokazywać, że można mieć swoje przekonania, a jednocześnie szanować inny punkt widzenia. Bardzo zachęcam do takich rozważań, a także do wspólnego z dzieckiem poszukiwania odpowiedzi na trudne pytania. To wzmacnia więź i zaufanie, wspiera ciekawość i otwartość na nową wiedzę, motywuje do rozwoju.

Jak pomóc dzieciom w szukaniu odpowiedzi na ich pytania?

Wydaje mi się, że najważniejsze jest, by na pytanie dziecka odpowiedzieć szczerą ciekawością i zaproponować wspólne poszukiwanie informacji (np. w książkach, internecie, podczas wyprawy do biblioteki, muzeum). Świetnie, jeśli można np. wspólnie zadzwonić lub wybrać się do eksperta w jakiejś dziedzinie (członka rodziny, znajomego, nauczyciela, popularyzatora wiedzy). Chodzi o wyrobienie w dziecku nawyku poszukiwania wiedzy. Z czasem zaczniesz szukać samo, ale najpierw warto robić to razem, traktując jako okazję do wspólnego spędzenia czasu i wzmacniania relacji.

Czy warto wspierać dzieci w rozwijaniu ciekawości? Nawet jeśli zadają nam pytania kilkadziesiąt razy dziennie?

Warto wspierać dzieci w rozwijaniu ciekawości, jeśli zależy nam, by rosły na ludzi otwartych, inteligentnych, wykształconych, wytrwałych. Jednym z najważniejszych zadań okresu dzieciństwa i młodości jest znalezienie w sobie pasji, którą można będzie realizować w życiu zawodowym. Jeśli młodemu człowiekowi uda się połączyć zainteresowania z zarabianiem pieniędzy, to jest spora szansa, że będzie spełnionym, szczęśliwym człowiekiem.

Częste pytania bywają męczące, ale warto pamiętać o kilku rzeczach. Po pierwsze – dziecko pyta, bo nam ufa, bo uważa nas za wszechwiedzących. To trochę pomaga znieść napór dziecięcej ciekawości. Po drugie – traktując pytania dziecka z szacunkiem, wzmacniamy w nim poczucie własnej wartości, pomagamy mu też lepiej rozumieć świat i siebie samego. Po trzecie – mamy prawo powiedzieć dziecku: „Wiesz, teraz jestem zmęczona, zmęczony i nie chcę odpowiadać. Odpocznę, zjemy obiad i wtedy ci odpowiem”. To pomaga w uczeniu asertywności, rozumienia potrzeb, empatii.

Jednym z najważniejszych zadań okresu dzieciństwa i młodości jest znalezienie w sobie pasji, którą można będzie realizować w życiu zawodowym.

Czasami rodzice nastolatków martwią się, że dziecko nie ma żadnych zainteresowań. Warto zastanowić się, jak do takiej sytuacji doszło. Dość często dzieje się tak, bo dziecięca ciekawość była tłumiona. Nie tylko poprzez zbywanie pytań – niestety taki efekt studzenia zainteresowań daje nadmierne korzystanie z rozrywek pochłaniających całą uwagę (oglądanie telewizji, gry cyfrowe). Dziecko bombardowane bodźcami, ciągle zabawiane, nie ma kiedy rozwinąć w sobie głodu wiedzy. Ciekawość często bierze się z lekkiej nudy.

I jeszcze jedna kwestia: niektórzy dorośli traktują zainteresowania dziecka z wyższością. Nie traktują serio tego, co dla dziecka ważne. To może zniechęcać do pielęgnowania pasji i rozwijania wiedzy. Ale to może także psuć relację. Nikt nie lubi czuć się traktowanym protekcyjnie, dzieci też.

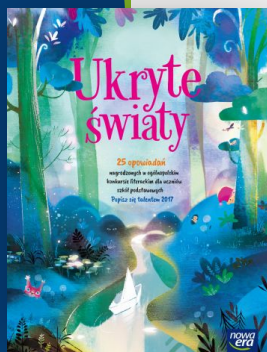
Z ankiety wynika, że im starsze dzieci, tym więcej zadają pytań – najwięcej z klas czwartych, siódmych i ósmych. Czy to przypadek?

Dzieci są ciekawe świata od pierwszych lat życia, ale najpierw jest to ciekawość spraw bardziej przyziemnych, np. tego, jak to jest mieszać rękami ciepły makaron albo co się stanie, gdy wodę z wanny wylejemy na podłogę. Mniej więcej w okresie przejścia do 4 klasy większość dzieci rozwija zdolność myślenia abstrakcyjnego. Pojawiają się nowe przedmioty szkolne, nowa wiedza, a to prowokuje stawianie dalszych pytań. Na tym przecież polega nauka: dowiadujesz się czegoś i zaczynasz się zastanawiać, dlaczego tak jest. Znowu okres 7 i 8 klasy to czas, kiedy dziecko zaczyna poszukiwać swojej tożsamości, chce się dowiedzieć, kim jest, szuka aprobaty grupy rówieśniczej, a to wszystko sprzyja stawianiu pytań (nie tylko) egzystencjalnych.

„Popisz się talentem” to największy w Polsce konkurs literacki dla uczniów szkół podstawowych. We wszystkich 6 edycjach konkursu wzięło udział już 18.308 uczniów z całego kraju, a aż 179 zostało nagrodzonych możliwością debiutu w pokonkursowych książkach, oficjalnie rozpoczynając ścieżkę swojej literackiej kariery!

Opowiadania oceniane są przez jury, w skład którego wchodzi: Małgorzata Węgrzecka („Świerszczyk”), Rafał Witek (autor książek dla dzieci), Wojciech Widłak (autor książek dla dzieci), Monika Hałucha (PS IBBY) oraz Małgorzata Jankowska (Nowa Era).

Jury przyznaje nagrody w podziale na dwie grupy wiekowe: I-IV klasa oraz V-VIII klasa. W każdej z tych kategorii co roku zostaje wyłonionych kilkunastu laureatów, których opowiadania są potem publikowane. **Do tej pory ukazało się 5 książek pokonkursowych: „Ukryte światy”, „Tajemnicza wyprawa”, „Wielka księga marzeń”, „Zwierzaki mają głos” oraz „Startujemy w przyszłość”.**

Wszystkich laureatów tegorocznej edycji konkursu można poznać na stronie:

<https://www.nowaera.pl/popiszsietalentem>.